

Jij Ik Alles

Catherine Isaac

Jij Ik Alles

ISBN 978-90-225-8582-5
ISBN 978-94-023-1245-4 (e-book)
NUR 302

Oorspronkelijke titel: *You Me Everything*
Vertaling: Hedi de Zanger
Omslagontwerp: Simon & Schuster UK
Omslagbewerking: DPS Design & Prepress Studio
Zetwerk: Mat-Zet bv, Soest

© 2018 Jane Wolstenholme
© 2019 Nederlandse vertaling Meulenhoff Boekeryj bv, Amsterdam

Bronvermelding pagina 121, 122, 123, 189 en 190: www.huntington.nl
In Nederland zijn er circa 1.700 mensen die aan de ziekte van Huntington lijden. Naar schatting zijn er daarnaast 6.000-9.000 mensen die risico lopen op de ziekte.

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor mijn familie

Proloog

Manchester, Engeland

Soms grijpt het leven het mooiste en het rottigste wat het te bieden heeft en smijt dat op een en dezelfde dag voor je voeten.

Op zich is dat waarschijnlijk geen ongebruikelijke constatering wanneer je aan het bevallen bent, maar in mijn geval was het niet de voor de hand liggende mix van pijn en geluk die maakte dat ik die conclusie trok. Hoewel ik het kleine wezentje met wie ik mijn lichaam negen maanden lang gedeeld had eindelijk ging ontmoeten, probeerde ik tijdens diezelfde acht uitputtende uren zijn vader te pakken te krijgen op mijn mobiel, in een poging hem weg te slepen uit de kroeg, club of andere vrouw waarin hij zich op dat moment waarschijnlijk bevond.

‘Heb je je aantekeningen meegenomen, Jessica? Over hoe vaak en hoe lang de weeën komen,’ vroeg de verloskundige nadat ik in mijn eentje in het ziekenhuis was verschenen.

‘Ja, die heb ik. Het is mijn vriend die ik zo snel niet kan vinden,’ antwoordde ik verontschuldigend. Van onder haar wimpers keek ze me aan toen ik op de receptiebalie leunde en wachtte tot de brandende pijn in mijn buik wegtrok.

‘Hij komt er vast zo aan.’ Zweet hoopte zich op in mijn nek. ‘Ik heb een paar berichten voor hem achtergelaten.’ Twaalf om precies te zijn. ‘Hij moest weg voor zijn werk. Ik denk dat hij geen bereik heeft.’

In dit stadium hoopte een deel van me nog dat dit waar was. Ik was altijd overtuigd van het beste in Adam, zelfs als alles op het tegendeel wees.

‘Vroeger deden we het ook zonder de mannen,’ hielp ze me herinneren. ‘Dus als we dit zonder de papa moeten doen, dan lukt dat vast wel.’ Papa. Biologisch gezien was het een feit, maar op de een of andere manier paste die naam niet bij Adam.

De verloskundige zag er geruststellend degelijk uit, met stevige benen, een boezem waarop je een potplant kon zetten en een kapsel dat je kreeg als je met krulspelden sliep. Volgens haar naamplaatje heette ze Mary. Ik kende Mary nog maar drie minuten en mocht haar nu al, wat maar goed was ook, aangezien zij het was die op het punt stond mijn baarmoederhals aan een nadere inspectie te onderwerpen.

‘Kom liefje, we gaan een kamer voor je zoeken.’

Ik bukte me om de weekendtas te pakken waarmee de taxichauffeur me geholpen had, maar Mary was me voor. Ze greep het hengsel en wankelde onder het gewicht.

‘Hoe lang was je van plan te blijven?’ grapte ze en ik deed mijn best te lachen, tot ik merkte dat er een nieuwe wee onderweg was. Met een van pijn vertrokken gezicht bleef ik staan, vastbesloten om niet die vrouw te zijn die iedereen de stuipen op het lijf joeg met haar gegil.

Zodra de pijn wegtrok, liep ik Mary langzaam achterna door de helverlichte gang en pakte mijn telefoon om te kijken of ik nieuwe berichten had. Er waren er een stuk of tien van mijn moeder en Becky, mijn beste vriendin, maar nog steeds niets van Adam.

Dit was niet de bedoeling.

Ik wilde hier niet alleen zijn.

Ja, ik had me de afgelopen maanden zorgen gemaakt over onze relatie, maar op dit moment wilde ik niets liever dan dat hij bij me was, mijn hand vasthield en zei dat alles goed kwam.

De dag na mijn tweeëntwintigste verjaardag ontdekte ik dat ik zwanger was. Het was niet gepland, maar in de daaropvolgende maanden overtuigde ik mezelf ervan dat ik een zelfverzekerde moeder zou worden. Dat leek ineens wat overdreven.

‘Gaat het, liefje?’ vroeg Mary toen we bij de verloskamer aankwamen.

Ik knikte zwijgend, maar in alle eerlijkheid voelde ik me zelfs in haar capabele handen eenzaam en doodsbang en ik wist zeker dat dat

zo zou blijven tot Adam verscheen voor het uitvoeren van zijn voorhoofddeppende en handvasthoudende taken.

De kamer was klein en functioneel, met dunne, gedessineerde gordijnen die de ruimte de uitstraling van een ouderwetse motelkamer gaven. De hemel buiten had de kleur van stroop, donker en ondoorzichtig, een parelmoeren maan trok zich in de coulissen terug.

‘Spring er maar op,’ zei Mary en ze klopte op het bed.

Op haar aanwijzingen liet ik me achteroverzakken en opende ik mijn benen. Toen zei ze bedaald: ‘Ik ga nu bij je naar binnen,’ en ze manoeuvreerde zonder verdere plichtplegingen haar hand in mijn niet nader te noemen delen, waarbij mijn ogen bijna uit hun kassen rolden en ik geen lucht meer kreeg.

‘Vier centimeter ontsluiting.’ Ze kwam overeind, glimlachte en trok de latexhandschoen met een knappend geluid uit toen ik weer een wee aan voelde komen. ‘De bevalling is begonnen, Jessica.’

‘Spannend,’ antwoordde ik, te beleefd om te zeggen dat dit niet bepaald een nieuwtje was aangezien mijn keukenvloer een paar uur eerder al een vruchtwaterdoop had gekregen.

‘Ik stel voor dat je nu op de bevallingsbal gaat zitten en de zwaartekracht haar werk laat doen. Ik moet even naar de dame in de kamer hiernaast, maar druk gerust op de knop als je me nodig hebt. Is er iemand anders die je graag hier zou willen hebben? Een vriendin? Of je moeder?’

Becky woonde in de buurt, maar ik wilde niemand anders dan mam, ook al was het vernederend geweest om haar te moeten bellen en uit te leggen dat Adam onvindbaar was.

‘Mijn moeder staat stand-by. Als ik om twee uur nog niets van mijn vriend heb gehoord, dan komt zij hierheen.’

‘Prima,’ zei ze en ze liet me achter met een iPod vol Joe Jackson-nummers en een lachgasmachine waarvan ik was vergeten te vragen hoe hij werkte.

Stipt om twee uur belde ik mijn moeder. Zes minuten over twee stond ze voor mijn neus in een strakke spijkerbroek, een pastelkleurige linnen blouse en een zweempje Estée Lauder Beautiful. Ze had een gigantische sporttas bij zich, met daarin een soort ‘bevallingssurvival-

kit'. Die bestond uit een camcorder, een ganzendonzen hoofdkussen, een tube tandpasta, een exemplaar van *Woman and Home*, handcrème, een tros druiven, twee grote tupperwaredozen met keuze uit verschillende pas gebakken cakes, een paar roze handdoeken en, echt, ik lieg niet, een knuffelbeest.

'Hoe gaat het?' vroeg ze bezorgd terwijl ze een stoel bijschoof en een lok van haar korte blonde haar achter haar oor stak. Ze was nauwelijks opgemaakt; met haar huid was make-up nauwelijks nodig, en haar grote blauwe ogen straalden.

'Goed, en met jou?'

'Fantastisch. Ik ben helemaal in de wolken dat ik hier ben, eerlijk gezegd.'

Haar voet tikte tegen het bed terwijl ze praatte, het metalige geluid weerkaatste door de kamer. Mam bleef onder alle omstandigheden kalm, maar de laatste tijd viel het me op dat ze nerveuze tics kreeg en vanavond leek haar been een eigen leven te leiden.

'Ben je echt in zes minuten van huis naar hier gereden?' vroeg ik. Ik nam een eerste teug van het lachgas en moest hoesten toen het achter in mijn keel terecht kwam.

'Ik stond al sinds middernacht op de parkeerplaats. Ik was bang dat ik vast zou komen te zitten in het verkeer.'

'Daar had Adam een voorbeeld aan kunnen nemen,' mompelde ik.

Haar glimlach bevroor. 'Heb je hem nog een keer geprobeerd te appen?'

Ik knikte en probeerde niet te laten zien hoe verdrietig ik was. 'Ja, maar kennelijk heeft hij belangrijker zaken aan zijn hoofd dan hierheen te komen.'

Ze boog zich over me heen en gaf een kneepje in mijn hand. Zo wrokkig als nu kende ze me niet. Ik was zelden boos op iets of iemand, met de mogelijke uitzondering op onze waardeloze breedbandverbinding.

Die avond zou je dat niet geloofd hebben.

'Ik haat hem,' snoof ik.

Ze schudde haar hoofd en wreef met de kussentjes van haar vingertoppen over mijn knokkels. 'Nee, dat doe je niet.'

‘Mam, je weet niet half wat er de laatste tijd allemaal is gebeurd.’ Ik zag ertegen op, want dan knapte de luchtbel, de droom dat mijn gezinsleven ooit vergelijkbaar zou zijn met de jeugd die zij en pap mij hadden gegeven. Ik keek erop terug als een mooie tijd die veilig en gelukkig was, zelfs als je de moeilijke periodes meetelde die nu achter ons lagen.

Ze ademde uit. ‘Oké. Maar daar moet je je nu niet druk over maken. Dit moment komt nooit meer terug. Heb je trek?’ Ze maakte een van haar tupperwaredoosjes open.

Het lukte me om te glimlachen. ‘Dat meen je niet.’

‘Echt niet?’ vroeg ze verbaasd. ‘Ik verging van de honger toen ik jou kreeg. Ik was al halverwege een hele citroencake voordat mijn vliezen zelfs maar gebroken waren.’

Mijn moeder was een geweldige bevallingspartner. Ze maakte me aan het lachen tussen de weeën door en kalmeerde me tot het niet langer ging en ik mijn zelfbeheersing verloor en het uitgilde.

‘Waarom hebben ze je niks tegen de pijn gegeven?’ vroeg ze boos.

‘Omdat ik zei dat ik geen ruggenprik wilde. Ik heb gekozen voor een geboorteplan met een natuurlijke bevalling. En... ik heb yoga gedaan.’

‘Jess, je staat op het punt om een ander levend wezen uit je vagina te persen. Met alleen ademhalingsoefeningen en een geurkaars red je het niet.’

Ze bleek gelijk te hebben. Tegen de tijd dat ik voor de tigste keer overgegeven had, had de allesoverheersende pijn me zo in zijn greep dat ik een crackpijp zou hebben gerookt als ik die in mijn vingers had kunnen krijgen. De zon scheen inmiddels gedempt door het raam en een nieuwe verloskundige, die vast eerder aan me was voorgesteld toen ik er met mijn hoofd even niet bij was, kwam binnen om me te onderzoeken.

‘Sorry, lieverd, je bent al te ver voor een ruggenprik. Je mag een pethidineprik als je wilt, maar deze baby laat niet lang meer op zich wachten.’

Mijn benen begonnen ongecontroleerd te trillen, mijn adem stakte van de pijn zodat ik niet meer normaal kon praten of helder kon denken.

‘Ik wil alleen maar dat Adam hier is. Mam... alsjeblieft!’

Verwoed rommelde ze met haar telefoon om Adam te bellen, maar haar mobieltje schoot uit haar handen. Haar eigen onhandigheid vervloekend kroop ze over de grond en probeerde ze het ding dat als een stuk zeep in bad uit haar handen glipte te pakken te krijgen.

Van wat er daarna gebeurde weet ik niet veel meer. Ik had geen aandacht voor telefoongesprekken of de naald in mijn dijbeen, ik was high van de vreselijke en wonderbaarlijke kracht van mijn eigen lichaam.

Een minuut en drie keer persen na de pethidineprik kwam mijn baby ter wereld.

Hij was mijn kleine wonder, mijn jongen, met mollige armpjes en beentjes en een verbaasde uitdrukking toen hij met zijn ogen knipperde en zijn kleine gezicht uit de plooi trok toen de verloskundige hem in mijn armen legde.

‘Lieve god,’ hakkelde mijn moeder. ‘Hij is...’

‘Prachtig,’ fluisterde ik.

‘Gigántisch,’ antwoordde ze.

Ik had me pasgeboren baby’s altijd voorgesteld als verfijnd en hulpeloos, maar William was een vechtersbaas van achtenhalve pond. En hij huilde niet, niet tijdens die eerste momenten. Hij nestelde zich gewoon tegen de warme welving van mijn borst en toen was alles goed.

Nou ja, bijna alles.

Op het moment dat ik mijn lippen tegen zijn voorhoofd drukte en zijn zoetige nieuwe geur inademde, vloog de deur open. Daar was Adam, het beste bewijs van het tegendeel dat laat beter is dan nooit.

Ik weet niet wat er sterker was toen hij dichterbij kwam, de parfumlucht van een andere vrouw of de zure lucht van verschaalde drank. Hij droeg zijn kleren van de vorige avond nog. Hij had een mislukte poging gedaan om lippenstift van zijn hals te veegen, zodat er een heldere, sletroze veeg van zijn oor tot aan zijn shirt zat.

Ineens wilde ik dat hij uit de buurt van mij of onze baby bleef. Geen enkele dosis antibacteriële handgel kon verhullen dat hij een drama was. Op meer dan één manier. Eenzaam vroeg ik me af hoe lang geleden ik eigenlijk al tot die conclusie was gekomen.

‘Mag ik... mag ik haar vasthouden?’ vroeg hij met uitgestrekte armen.

Mam trok een gezicht en ik haalde diep adem. ‘Het is een jóngen, Adam.’

Hij keek op, verbaasd, en trok zijn armen terug. Zwijgend ging hij naast ons zitten, kennelijk niet in staat iets te zeggen, laat staan het juiste.

‘Je was er niet bij,’ zei ik en ik veegde de opkomende nieuwe tranen weg. ‘Hoe kon je hier nou niet bij zijn, Adam.’

‘Jess, luister... Ik kan het uitleggen.’

Tien jaar later

Ik weet niet wanneer ik zo slecht ben geworden in inpakken. Ooit was ik er goed in, toen ik nog tijd en ruimte in mijn hoofd had om opblaasbare reiskussentjes en miniatuurtoiletartikelen in te slaan. Het ontbreekt niet aan gewicht, mijn oude Citroën bezwijkt er bijna onder, maar ik heb het gevoel dat ik iets vergeten heb, of meerdere iet-
sen.

Het probleem zit in het feit dat ik geen lijstje heb gemaakt. Vrouwen van mijn generatie hebben geleerd te geloven dat lijstjes de oplossing zijn voor alles, zelfs als de wereld om ze heen in elkaar stort. Maar op dit moment ben ik het stadium van lijstjes voorbij. Er komt een moment waarop je het zo druk hebt dat zelfs het maken van een lijstje tijdverspilling lijkt. Los daarvan, mocht ik iets vergeten hebben, dan koop ik het daar wel. We gaan tenslotte naar landelijk Frankrijk, niet naar het hart van het Amazonegebied.

Als je vindt dat ik lukraak ingepakt heb, dan zou je Williams bagage eens moeten zien. In zijn tas zitten voornamelijk restanten Haribo-snoepgoed dat hij na een recente logeerpartij onder zijn bed heeft gevonden, boeken met titels als *Fascinerende slangen*, verschillende waterpistolen en een selectie sterk geurende toiletartikelen.

Voor dat laatste toont hij belangstelling sinds zijn vriend Cameron tien werd en besloot om vanaf dat moment deodorant op te doen naar school. Ik heb mijn zoon voorzichtig geprobeerd uit te leggen dat een wolk van Axe in Frankrijk niet zou verhullen dat hij geen broek om zijn billen droeg.

Ik spring achter het stuur, draai de sleutel om en ben verbaasd als altijd wanneer de motor start. ‘Weet je zeker dat je alles hebt?’ vraag ik.

‘Ik denk ’t wel.’ De opgewonden gloed op zijn gezicht steekt me een beetje. Zo is hij al vanaf het moment dat ik hem heb verteld dat we de zomer bij zijn vader gaan doorbrengen. Ik buig me opzij om hem een snelle kus op zijn slaap te geven. Hij ondergaat het, maar de dagen dat hij zijn armen om me heen sloeg met de woorden: ‘Je bent de beste moeder die ik ooit heb gehad’ zijn al lang voorbij.

William is lang voor zijn leeftijd, bijna slungelig, ondanks een enorme eetlust en een recent ontwikkelde passie voor Domino’s. Die lengte heeft hij van zijn vader, samen met bruine ogen die je doen smelten, een snel bruinende huid en donker haar dat in zijn nek krult.

Met mijn een meter vijfenzestig zal het niet lang meer duren voor hij boven me uittorent, waardoor het nog onwaarschijnlijker zal lijken dat dit mijn kind is. Ik heb sproeten en een lichte huid die bij de kleinste zonnestraal al roze kleurt. Mijn blonde, schouderlange haar krult niet zoals dat van mijn zoon, maar het is ook niet steil. Vroeger, toen ik daar nog tijd voor had, ergerde ik me daaraan.

‘Wie past er op het huis als we weg zijn?’ vraagt hij.

‘Dat is niet nodig, lieverd. Er komt alleen iemand om de post op te halen.’

‘En als er nou iemand inbreekt?’

‘Dat gebeurt niet.’

‘Hoe weet je dat?’ vraagt hij.

‘Als iemand in deze straat in zou willen breken, dan is ons huis wel het laatste dat ze daarvoor uitkiezen.’

Ik heb ons kleine rijtjeshuis in het zuidelijke deel van Manchester gekocht met financiële hulp van mijn vader. Dat was kort na de geboorte van William en voordat de wijk toevallig hip werd.

Ik heb nooit meegedaan aan de ironisch bedoelde bingoavonden in de falafelbar aan het eind van de straat, en meer dan een enkele quinoa-bagel heb ik er niet gekocht sinds de trendy ambachtelijke broodjeszaak zijn deuren opende. Maar ik ben groot voorstander van dit soort tentjes, want de huizenprijzen rijzen inmiddels de pan uit.

Maar het betekent ook dat ik de enige drieëndertigjarige alleenstaande ouder ben die met een salaris als het mijne hier woont. Ik geef les in creatief schrijven aan leerlingen in het laatste jaar van het voorbereidend wetenschappelijk onderwijs. Dat heeft me altijd meer emotionele dan financiële voldoening gebracht.

‘Bij Jake Milton is ingebroken,’ zegt William somber wanneer we de straat uit rijden. ‘Ze hebben al zijn moeders sieraden meegenomen, zijn vaders auto en Jakes Xbox.’

‘Echt? Wat vreselijk.’

‘Ja, nogal. Hij was bij het laatste level van *Garden Warfare*,’ zucht hij hoofdschuddend. ‘Dat haalt hij nooit meer.’

Het is maar vier of vijf uur rijden naar de zuidkust, waar we de veerboot nemen, maar we gaan vroeger weg dan nodig zodat we vlak bij huis een korte stop kunnen maken.

Tien minuten later komen we aan bij Willow Bank Lodge en parkeer ik de auto voor de ingang. Het gebouw ziet er aan de buitenkant uit als een uit zijn krachten gegroeid legohuis, met identiek donkerbruine bakstenen en grijze dakpannen. Maar ach, niemand kiest een verzorgingshuis uit op zijn architectuur.

Ik toets de toegangscode voor de twee deuren in en noteer onze namen terwijl we overspoeld worden door de lucht van gebakken vlees en te gaar gekookte groente. Binnen is alles schoon, helder en goed onderhouden, zelfs al is de binnenhuisarchitect waarschijnlijk kleurenblind geweest. Het behang met krullenpatroon is dik en avocadogroen, het tapijt bestaat uit donkerblauwe en rode tegels en de plinten hebben een oranjeachtige kleur die iemand waarschijnlijk per ongeluk voor een natuurtint moet hebben aangezien.

Van achter een stel dubbele deuren horen we gedempte lunchgeluiden, dus gaan we die kant op in plaats van door de gang naar mams kamer.

‘Gaat alles goed hier, Arthur?’ vraag ik vriendelijk als een van de langdurige bewoners uit het toilet komt met een blik alsof hij zojuist in Narnia terecht is gekomen. Afwerend recht hij zijn rug.

‘Ik zoek mijn pannen. Hebben jullie mijn pannen?’

‘Nee, Arthur, die hebben we niet. Loop anders even mee naar de eetzaal?’

Net als ik hem wil tegenhouden wanneer hij de bezemkast in wil stappen, komt Raheem van het verplegend personeel door de dubbele deuren. Hij geeft Arthur een geruststellende arm en leidt hem weg.

‘Hoi,’ zegt William. Raheem, midden twintig en van Somalische afkomst, is ook de trotse bezitter van een Xbox, dus hebben ze altijd genoeg te bespreken.

‘Hoi William. Je oma gaat net aan tafel. Misschien is er nog een stuk ananastaart over voor je, als je daar zin in hebt.’

‘Ja hoor.’ Mijn zoon slaat nooit voedsel af, tenzij het iets is waar iemand heel erg zijn best op heeft gedaan. Daar kijkt hij doorgaans naar alsof je hem een bord industrieel afval hebt voorgezet.

Terwijl Arthur door de deur schuifelt, gevolgd door Raheem, verschijnt er een andere man. De huid rond zijn slapen is getekend door jarenlange zorgen die waarschijnlijk meer invloed op zijn leven hebben gehad dan het feit dat hij een ontvonden alcoholist is.

‘Opa!’ Op Williams gezicht breekt een lach door en mijn vaders fletse grijze ogen beginnen te sprankelen.

Het is een van die mooie wondertjes in mijn leven dat mijn vaders gezicht, zelfs in tijden van grote druk, helemaal oplicht als hij zijn kleinzoon ziet. ‘Ben je er helemaal klaar voor, William?’

‘Zeker, alles wat ik nodig heb zit in de auto, opa.’

Pap woelt met zijn hand door Williams dikke, krullende haar en doet een pas achteruit om hem goed te bekijken. ‘Ik had je nog wel even mee kunnen nemen naar de kapper voor je wegging.’

‘Maar ik wil het juist lang.’

‘Je ziet eruit als een ontploft kussen.’

William grinnikt, ook al heeft hij deze grap al ontelbaar vaak gehoord.

‘Hoeveel minuten zitten er in vierenhalf uur?’ daagt pap hem uit.

‘Eh, tweehonderd... zeventig.’

‘Goed zo, vent.’ Hij trekt hem naar zich toe voor een knuffel.

Dat mijn zoon zo’n rekenwonder is, heeft hij niet aan mij te danken. Ik ben nooit een ster geweest in wiskunde en de enige figuren waar Adam goed in is, zijn zandloperfiguren.

Maar mijn vader is altijd meer een vaderfiguur voor William geweest dan Adam. De twee-onder-een-kapwoning van mijn ouders staat maar tien minuten van ons huis vandaan, en voor William naar school ging was het zijn tweede huis, de plek waar hij puzzels maakte met pap en taarten bakte met mam.

Zelfs later was het pap die hem op het schoolplein opwachtte na schooltijd en toezicht hield op het maken van huiswerk of hem naar karate bracht terwijl ik nog aan het werk was.

De afgelopen jaren is alles veranderd.

Mijn moeder is niet meer de oma die ze was. De oma die zeven of acht jaar geleden nog met het grootste gemak van de hoge glijbaan in de plaatselijke speeltuin ging met William op haar schoot. Het kon haar niets schelen dat ze eruitzag als een groot kind. Ze schopte gewoon haar schoenen uit en zoefde met een gierende William naar beneden, langs de andere dames van haar leeftijd die van hun lattes nipten.

‘Kom, ik geef je wat zakgeld mee,’ zegt pap en hij rommelt in zijn broekzak.

‘Dat hoeft niet, hoor,’ mompelt William niet erg overtuigend als mijn vader hem een briefje van twintig pond in zijn handen drukt.

‘Koop er maar een stripboek van, voor op de veerboot.’

‘Mag ik dan ook Coca-cola?’

‘Natuurlijk,’ antwoordt pap voordat ik nee kan zeggen.

‘Hartstikke bedankt, opa.’ William glipt de eetzaal binnen, op zoek naar zijn oma. Ik blijf staan om nog even met mijn vader te praten.

‘Je had gewoon rechtstreeks naar de veerboot moeten rijden, schat,’ zegt hij. ‘Je had niet meer hoeven langskomen.’

‘Natuurlijk wel. Ik wilde mam nog even haar lunch geven voordat we gaan.’

‘Dat doe ik wel. Ik ging alleen maar even een krant kopen.’

‘Vind je het goed als ik het doe?’

Hij knikt en ademt langzaam in. ‘Luister, ik wil graag dat je een beetje uitrust in Frankrijk. Je hebt vakantie nodig.’

Ik glimlach vertwijfeld. ‘Vakantie noem je dat?’

‘Ik weet zeker dat je ervan zult genieten als je jezelf daar de kans voor geeft. Probeer het maar. Doe het dan in ieder geval voor je moeder. Je weet hoe graag ze dit wil.’

‘Ik blijf erbij dat ik het te lang vind.’

‘We leven al tien jaar zo, Jess. In vijf weken verandert er heus niks.’

Mam zit in haar rolstoel aan de andere kant van de eetzaal, naast het open raam naar het terras. William zit naast haar te kletsen. Het is de beste plek van de eetzaal op dit tijdstip, als de zon op haar hoogst staat en ze de koele zomerbries op haar huid voelt.

Ze draagt de turquoise jurk die ik een paar maanden geleden voor haar heb gekocht. Feitelijk kun je zeggen dat ze zit, al impliceert het woord 'zitten' dat ze niet beweegt.

In werkelijkheid zit mam tegenwoordig nog maar zelden stil. Maar dankzij de zware medicijnen schokt ze niet meer zo hevig als eerst. Toch kan de medicatie geen wonderen verrichten, daarvan ben ik me pijnlijk bewust. Dus kronkelt en draait ze, en vertrekken haar gelaats-trekken en stakerige ledematen zich in onmogelijke houdingen. Ze is mager tegenwoordig, met puntige ellebogen en knieën en jukbeende-ren die zo uitsteken dat ik soms denk dat haar ogen te groot voor haar gezicht zijn geworden. Haar handen zijn knoestig, veel ouder dan haar ware leeftijd. Ooit zag ze er jonger uit dan ze was. Nu zou je niet zeggen dat ze pas drieënvijftig is.

'Hoi mam.' Ik buk me om haar een knuffel te geven die iets langer duurt dan anders.

Als ik weer overeind kom, kijk ik naar haar afhangende mondhoe-ken om te zien of ze naar me glimlacht. Het duurt even voor ze ant-woord geeft, maar uiteindelijk lukt het haar om 'Eh... liefje' te zeg-gen.

Ik versta nog steeds het meeste van wat ze zegt, al ben ik langza-merhand een van de weinigen. Ze praat in zinnen van drie of vier onduidelijke woorden, haar stem hees en zacht.

'Ik zie dat je het beste plekje hebt ingepikt. Ze zullen wel jaloers zijn.'

Na een lange stilte, waarin mam duidelijk naar woorden zoekt, zegt ze uiteindelijk: 'Heb ze omgekocht' en ik lach.

Er verschijnt een nieuwe verpleegkundige die mams lunch op tafel zet en een plastic slabbetje uitvouwt dat ze zorgzaam om mams hals knoopt. Ik leun naar haar toe om het plastic glad te strijken, maar haar linkerarm slaat het slabbetje telkens omhoog. Het dwarrelt om-laag voor het weer omhooggeslagen wordt.

Ik overweeg om het babylepeltje naast haar bord op te pakken, maar besluit het te laten liggen voor het geval mam wil proberen zelf te eten. Dat doet ze bijna nooit meer, al had ze zich dat in het begin heilig voorgenomen.

Het is inmiddels bijna een jaar geleden dat ze naar Willow Bank Lodge verhuisde. We wilden haar zo lang mogelijk thuishouden, maar zelfs toen pap beneden een bed voor haar had neergezet, ging het niet meer. Pap werkt nog steeds, dus dat maakte het er voor hem niet gemakkelijker op om zelf voor haar te zorgen. Vooral niet toen duidelijk werd dat mam meer nodig had dan alleen een plek waar een simpele douchebeurt niet meteen voor levensbedreigende situaties zou zorgen. En hier zit ze nooit verlegen om bezoek. Ze heeft een klein vriendenclubje dat haar door alle moeilijke momenten van de afgelopen tien jaar heen heeft geslept. Haar beste vriendin, Gemma, komt elk weekend, meestal met een nieuw luisterboek of een portie van haar fameuze misvormde kersenscones.

‘Zin in?’ vraagt mam aan William.

‘Superveel!’ antwoordt hij. ‘Papa gaat vet veel leuke dingen met ons doen, oma. En we hebben het mooiste huisje, hè, mama? We gaan kajakken en bergbeklimmen, en hij heeft gezegd dat ik hem mag helpen klussen.’

Ik maak me ernstig zorgen over mijn moeders verwachtingen van deze reis, die haar idee was. Niet dat het me verbaasde toen ze het voorstelde, met de dramatische toevoeging dat het haar ‘laatste wens’ was. Ze geeft eerlijk toe dat dat haar trucje is om haar zin door te drijven.

Nadat Adam en ik uit elkaar waren, was mam net zo woest op hem als ik en begreep ze volledig waarom ik hem niet meer wilde zien. Maar zonder te wensen dat het tussen Adam en mij goed zou komen, ging ze er wel van uit, of hoopte ze in ieder geval, dat William een band zou krijgen met zijn vader.

Maar toen verhuisde Adam naar Frankrijk en was het duidelijk dat dat niet ging gebeuren.

Feitelijk gezien is Adam geen nalatige vader. Hij betaalt zijn alimentatie op tijd, denkt aan Williams verjaardagen en skypeet op de beloofde tijdstippen. Maar onze zoon is niet meer dan een klein puzzelstukje in Adams kleurrijke leven. Ze zien elkaar maximaal twee of drie keer per jaar en ik vraag me af of Adam zou protesteren als iemand hem ongeïnteresseerd noemde.

Het heeft mijn moeder altijd gestoord. Niet alleen het sporadische contact, maar ook dat ik daar niets tegen deed. Ik heb Adam bewust uit ons leven laten verdwijnen. Als ik eerlijk ben, kwam me dat goed uit. Ik had genoeg liefde voor twee voor William.

Ze heeft nooit de illusie gehad dat Adam en ik samen aan het zondagse diner zouden zitten om William een plezier te doen, terwijl we ondertussen elkaars bloed wel konden drinken, maar ze hamert er al jaren op dat hij een 'echte' relatie met zijn vader op moet kunnen bouwen. Misschien omdat ze zelf geadopteerd is en haar vader en moeder nooit heeft gekend. Hoe dan ook, Adam leeft tegenwoordig een luxeleventje in de Dordogne, terwijl wij in een rijtjeshuis in Manchester wonen. Een doorsneerijtjeshuis met een hippe broodjeszaak op de hoek. Maar ik begrijp wat ze bedoelt. Ik ben het niet met haar eens, maar ik begrijp het wel. En als ik tegenwoordig naar haar kijk en zie wat ze allemaal moet doorstaan, dan word ik eraan herinnerd dat ik nauwelijks in de positie ben om tegen haar in te gaan. Dus heb ik Adam gemaild en voorgesteld dat we bij hem op bezoek komen. Ik vermoed dat hij zich kapotgeschrokken is.

Hoe dan ook, als het me lukt om ze een band op te laten bouwen, dan heb ik in ieder geval het gevoel dat ik iets heb gedaan waarmee ik mijn moeder een plezier doe. En ik heb hulp, in ieder geval gedurende een deel van de tijd dat we daar zijn. Mijn vriendin Natasha komt een paar weken en Becky en haar man en kinderen komen ook.

'Frankrijk... zo mooi,' raspt mam en haar ogen blijven rusten op William. 'Maak foto's.'

We zijn een keer of vijf naar Frankrijk geweest toen ik zo oud was als William. Jaar in, jaar uit logeerden we in een stacaravan op dezelfde camping. Het was het paradijs: een heel nieuwe wereld met eindeloze zomerse dagen en ontbijt met broodjes waar échte chocola in zat.

'Probeer waterfiets,' zegt mam, 'vond je moeder... geweldig.'

Mijn keel knijpt dicht bij de herinnering aan ons twee op een waterfiets langs de oevers van het meer aan de rand van de camping, giechelend in de zonneschijn.

Als William begint te kletsen, iets over een stapelbed, kijk ik weg zodat ze de mist van tranen in mijn ogen niet ziet. Ik slik hard en zeg

tegen mezelf dat we maar een paar weken weg zullen zijn. Ik doe nu niemand een plezier met mijn tranen, ongeacht de pijn in mijn hart.

Ik kijk naar beneden en zie dat mam haar lepel nog niet heeft aangeraakt. Ik pak hem, schep voorzichtig wat van de brij op en breng de lepel naar haar mond.

‘Klassebediening,’ mompelt ze en ik grinnik.

Uitgelaten meezingend met een playlist die varieert van The Beatles tot Avicii, beginnen we aan onze dertienhonderd kilometer lange en achtentwintig uur durende reis. We kletsen over hoe het Frankrijk van mijn jeugd was met zijn zachte zandstranden en sprookjesachtige ijsjes en hoe mam me een stevig potje blackjack leerde spelen met Franse franken en centimes.

Gebogen over het scherm speelt William een poosje spelletjes op mijn iPad totdat ik me zorgen begin te maken dat hij straks niet meer rechtop kan zitten en ik de iPad van hem los weet te peuteren. We zetten het luisterboek *Joe Biljoen* van David Walliams op en al snel lachen we zo hard dat ik kramp in mijn kaken krijg. Tot er een verhaallijn komt waarin een van de hoofdpersonen op stap gaat met een model. Ik vraag me af of William wel weet wat dat is. Ik weet alleen dat het hetzelfde gevoel bij me oproept als eerder dit jaar, toen hij me vroeg waar baby's vandaan komen. Ik wist niet hoe snel ik een voorlichtingsboek voor hem moest kopen waarin dat, en meer, uitgelegd werd. Ik stelde voor dat hij dat boek eerst zou lezen voordat hij me dingen zou vragen waarvoor hij zich later misschien zou schamen.

'Waarom zou ik me schamen?' vroeg hij onschuldig, wat tot gevolg had dat ik gespeeld nonchalant zinnen aan hem voorlas als: 'en dat is wat sommige mensen "aftrekken" noemen.'

Tegen de tijd dat we de veerboot op rijden, is William wat stilletjes. Hij ziet bleek als we de auto in de spelonken van het schip parkeren en naar boven lopen om een plek bij het raam te zoeken.